

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 9 2 5 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Obča geografija – Geografija Slovenije

Sreda, 28. avgust 2019 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.
Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani (1–16), od tega 2 prazni.

Barvna priloga ima 4 strani (17–20), od tega 1 prazno.

Obča

1. K vsakemu opisu v preglednici napišite ustrezen demografski pojem.

Opis	Demografski pojem
Razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na 1000 prebivalcev na nekem območju v enem letu.	
Razlika med številom priseljenega in številom odseljenega prebivalstva na nekem območju v enem letu.	

(2 točki)

2. Slika 7 v barvni prilogi prikazuje družino iz Afrike. Napišite eno biološko sestavo prebivalstva, po kateri se člani družine razlikujejo med seboj, in eno družbeno sestavo, po kateri se člani družine lahko razlikujejo med seboj.

Biološka sestava: _____

Družbena sestava: _____

(2 točki)

3. Opišite en vpliv priseljevanja na demografske značilnosti in en vpliv priseljevanja na gospodarske značilnosti razvitih držav.

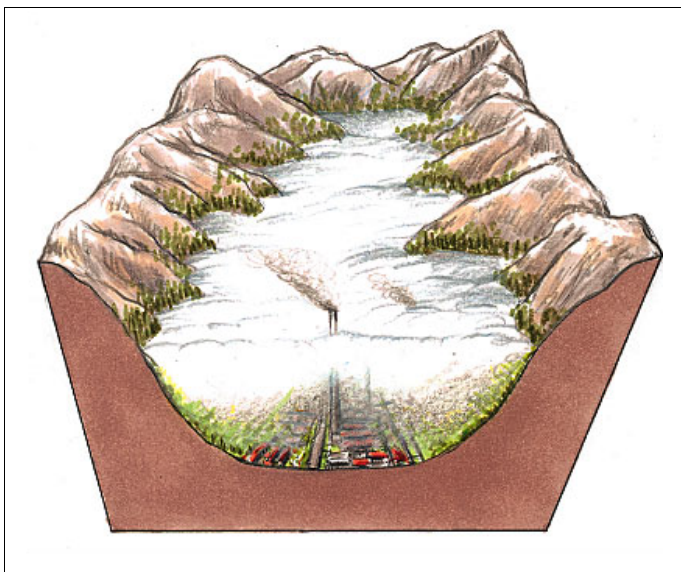
Demografska značilnost: _____

Gospodarska značilnost: _____

(2 točki)

9. Pojasnite vpliv vremenskega pojava, prikazanega na sliki 3, na kakovost zraka na dnu kotlin in dolin.

Slika 3

(Vir: Senegačnik, J., Drobňak, B., 2003: Obča geografija za 1. letnik gimnazij, str. 75. Modrijan. Ljubljana)

(2 točki)

10. Slika 8 v barvni prilogi prikazuje vremensko situacijo na dan 19. 1. 2017. Imenujte vremenotvorno središče označeno s številko 1. Pojasnite vpliv prikazane vremenske situacije na vreme v Sloveniji.

Vremenotvorno središče: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

13. Preberite besedilo in imenujte opisani alternativni energijski vir, ki ga uporabljajo za ogrevanje v tem podjetju. Opišite še eno možnost njegove uporabe.

V podjetju Ocean Orchids skrbijo za okolje in želijo prihodnjim generacijam zapustiti lepo dediščino. V vasi Dobrovnik, kjer je podjetje, so na kraju, ki ga je pred nekaj milijoni let pokrivalo Panonsko morje, zgradili tropski rastlinjak. Ob njem so zvrtili vrtino, globoko 1500 metrov, ki zagotavlja vodo za ogrevanje rastlinjaka in omogoča uspešno rast tropskih rastlin. Ob izviru ima voda 60 °C. Teče skozi cevi, ki ogrevajo rastlinjak in tropski vrt. 30 kilometrov cevi je na tleh, 85 kilometrov pa v zraku. Stalna temperatura je približno 30 °C.

(Prirejeno po: Mladi novinarji DOŠ Dobrovnik, 2016: Voda za vzgojo orhidej. Delo.
URL: <http://www.delo.si/novice/okolje/voda-za-vzgojo-orhidej.html>. Pridobljeno: 29. 12. 2017.)

Alternativni energijski vir: _____

Opis: _____

(2 točki)

14. Z opisom vzroka in posledice pojasnite pozitiven vpliv premogovništva na razvoj Trbovelj.

(2 točki)

15. Preberite besedilo. Z opisom vzroka in posledice predstavite en predlog, s katerim bi izboljšali stanje v slovenski lesni industriji.

Veliko lesa, a propadajoča lesna industrija

V Sloveniji, ki je za Finsko in Švedsko tretja najbolj gozdnata država EU, kjer na leto priraste tudi več kot devet milijonov kubičnih metrov lesa, je v nekaj več kot desetletju končalo v stečaju veliko znanih predelovalnih podjetij. Imeli smo Novoles, Meblo, Lipo, Stol Kamnik, LIP Radomlje, KLI Logatec, TOM, Panles Kuhinje, Dom Smreko, Lesimpex, Biva-hiše, Alpos pohištvo, Pohištvo Brežice, Stolarno Dobropolje, LIKO Vrhnika, LIP Poljčane, Bohor, Garant Polzela, Meblo Jogi. Seznam propadlih podjetij se daljša, med tistimi, ki še delujejo in si z zmanjšano proizvodnjo rešujejo »kožo«, so Javor Pivka, Glin Nazarje, Brest, Lesna TIP Slovenj Gradec, Svea ...

S propadom podjetij se zmanjšuje možnost, da bi veliko zalogo lesne surovine izdatneje izkoriščali sami. Zato je čas za ukrepanje, so med drugim zapisali snovalci akcijskega načrta za povečanje konkurenčnosti naše gozdno-lesne verige do leta 2020, s promocijskim sloganom Les je lep. Po načrtu je lesnopredelovalna industrija umeščena med strateško pomembne in perspektivne gospodarske panoge, s ciljem, da se do leta 2020 v njej zaposli 22.000 ljudi.

(Prirejeno po: Šoštarič, M., 2013: Veliko lesa, a propadajoča lesna industrija. Delo.

URL: <http://www.delo.si/gospodarstvo/posel/veliko-lesa-a-propadajoca-lesna-industrija.html>. Pridobljeno: 29. 12. 2017.)

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

16. Med navedenimi geografskimi imeni obkrožite dve, ki nista dolini.

Komna Vrata Trenta Kanin Planica

(2 točki)

17. Imenujte ledeniško reliefno obliko, ki je na sliki 10 v barvni prilogi označena s črko A, in prevladujoč zunanji preoblikovalni proces na gorskih stenah.

Reliefna oblika: _____

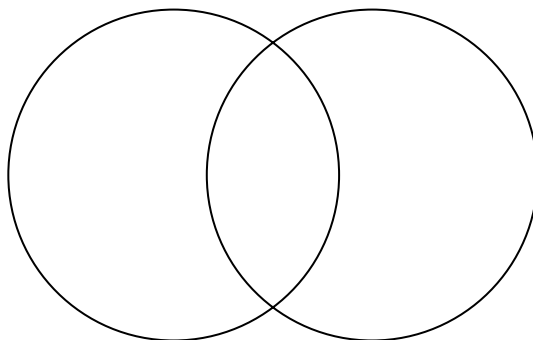
Proces: _____

(2 točki)

18. V prvi krog vpišite črke trditvev, ki veljajo samo za dolino Soče v Julijskih Alpah, v drugega tiste, ki veljajo samo za Bohinj, v preseku krogov pa tiste, ki veljajo za obe pokrajini.

- A Turistični obisk območja je pozimi povezan z najvišjim slovenskim smučiščem.
- B Zaradi snega in snežnih plazov je pozimi pogosto zaprta cesta, ki prek najvišjega prelaza povezuje območje s Kranjsko Goro.
- C Območje je ledeniško preoblikovano.
- D K zmanjševanju števila prebivalcev na tem območju je pripomogel tudi močan potres ob koncu 20. stoletja.
- E Je gospodarsko najbolj razvito območje v Triglavskem narodnem parku.

Dolina Soče v
Julijskih Alpah

Bohinj

(2 točki)

19. Napišite DA na črti pred pravilnima trditvama.

- _____ V ledeniških kotanjah so na neprepustni podlagi nastala Triglavska jezera.
- _____ Na Pokljuki so nastala barja.
- _____ V Julijskih Alpah imajo reke ledeniški rečni režim.
- _____ Bohinjsko in Blejsko jezero sta krniški jezera.

(2 točki)

24. V gospodarskem središču osrednjega dela pokrajine, ki je na sliki 11 v barvni prilogi označeno s številko 2, delujeta dve pomembni podjetji, in sicer Fructal in Mlinotest. Napišite vrsto industrije, v katero spadata, in imenujte eno izmed kmetijskih panog, na podlagi katere sta se razvili omenjeni podjetji.

Vrsta industrije: _____

Kmetijska panoga: _____

(2 točki)

25. Pojasnite vpliv litoralizacije na spreminjanje narodnostne sestave prebivalstva na slovenski obali.

(2 točki)

26. Pojasnite razliko v gostoti poselitve in razliko v kmetijski usmeritvi med Slovensko Istro (Koprska brda) in pokrajino, ki je na sliki 11 označena s številko 4.

Gostota poselitve: _____

Kmetijska usmeritev: _____

(2 točki)

M 1 9 2 5 0 1 1 2 1 9

Slika 11

(Prirejeno po: Perko, D., in drugi, 1998: Slovenija pokrajine in ljudje, str. 28. Mladinska knjiga. Ljubljana)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

